

„КОНКУРС ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ – 2017 г.“

Наименование на конкурса:
Конкурс за финансиране на научни изследвания – 2017 г.
Основна научна област/тематично направление, в което проектът кандидатства:
Биологически науки
Допълнителни научни области/тематични направления при интердисциплинарни проекти:
-
Заглавие на проекта:
Филогеографски пътища и бариери между Балканите, Карпатите и Мала Азия: комбинирано еволюционно-екологично изследване върху моделна група насекоми (Insecta: Orthoptera: Barbitistini)
Базова организация:
Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Българска академия на науките
Партньорски организации:
-
Ръководител на научния колектив (академична длъжност, научна степен, име):
Доцент д-р Драган Петров Чобанов

Сума за изпълнение на проекта:
120 000 лв.

Резюме на проекта:

Егейският район и съседните територии напоследък силно привличат вниманието на учените за изучаване на филогеографските модели на сухоземните животни, заради бурната му геоложката история. Със залеза на олигоцен, сблъсъкът на африканската и арабската плочи с Евразия предизвиква бурна тектонична дейност в Източното Средиземноморие, последвана от нахлуване на Средиземноморски води в Егейската област и бързото развитие на две планински вериги, заобикалящи Беломорието, които тук наричаме „Северна дъга“ и „Южна дъга“. По протежение на тези планински вериги, съставени от островни местообитания (включително морски острови и „небесни“ острови, представляващи местообитания, изолирани във високите планини) се срещат две групи от твърде разнообразни скакалци (родовете *Isophya* и *Poecilimon*). Предмет на нашето изследване са еволюцията и историята на миграционните пътища на тези групи.

Дългопипалните скакалци са добра моделна група за тестване на еволюционни процеси под въздействие на изолацията и парапатричното видообразуване. Тяхното сложно поведение и огромно разнообразие в рамките на разнообразните условия в района на Карпатите, Балканите и Мала Азия правят тяхната еволюция сравнима с видообразуването при Галапагоските (Дарвинови) чинки.

Предлаганото изследване е насочено към натрупване на фундаментални знания за филогеографските процеси, доминиращи фауната в Югоизточна Европа и Югозападна Азия през неогена и кватернера. При това ние целим придобиване на знания за влиянието на климатичните и геотектонски фактори за съвременното биоразнообразието в изучаваната област и неговото развитие, които могат да бъдат свързани с древните миграционни пътища на сухоземната фауна и човека към и от Европа. На основата на прогнозни модели, основани на климатични данни, ще направим заключения за възможните хоризонтални и вертикални пътища на миграция и моделите на фаунистичен обмен в близкото бъдеще. Това ще даде информация за възможните бъдещи промени в екосистемите на района. В допълнение, изследването ще допринесе за изясняване на еволюционните процеси, които управляват видообразуването на една твърде разнообразна група от поведенчески специализирани насекоми. Не на последно място, проектът ще допълни данните за генетичното и организмово разнообразие на моделната група и по този начин да допринесе за познаването на биоразнообразието в най-слабо проучения район на Европа и съседната територия на Мала Азия.

В съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания, както и регионалните, национални и европейски изследователски приоритети, този проект има за цел да подобри научния капацитет на участниците, като в същото време ги сплоти като по-ефективен изследователски екип и по този начин допринесе за повишаване на научния капацитет на базовата организация.

Разпределение на сумата по проекта между базовата организация и партньорите

Организация:

Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Българска академия на науките

Сума: 120 000 лв.

Членове на научния колектив

<i>Организации/участници¹</i>	<i>Бел</i>
<i>Базова организация:</i>	
Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания, Българска академия на науките	
<i>Ръководител на научния колектив</i>	
доц. д-р Драган Чобанов	
<i>Участници:</i>	
доц. д-р Мая Илиева, Университет по архитектура, строителство и геодезия, София	
гл. ас. д-р Анелия Бобева	МУ
докторант Георги Христов	МУ
магистър Симеон Борисов	МУ
изследовател д-р Ionuț Iorgu, "Grigore Antipa" National Museum of Natural History, Букурещ	УЧ
докторант Slobodan Ivković, "Grigore Antipa" National Museum of Natural History, Букурещ	УЧ